

De regels van drie

Andere boeken van Marjolijn Hof

- Een kleine kans* (2006) Gouden Griffel 2007,
Gouden Uil Prijs van de Jonge Lezer 2007,
Gouden Uil Jeugdliteratuur 2007
Oversteken (2007; e-book)
Moeder nummer nul (2008)
Als niemand kijkt (samen met Iris Kuijpers, 2009)
Zwaan laat het waaien (2011)
Mijn opa en ik en het varken oma (2011)
Vlag en Wimpel 2012

Marjolijn Hof
De regels van drie

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2013

Omwille van de leesbaarheid is in de tekst niet overal de correcte IJslandse spelling gebruikt.

www.queridokinderboeken.nl
www.marjolijnhof.nl
[pinterest.com/marjolijnhof](https://www.pinterest.com/marjolijnhof)

De schrijver ontving voor het schrijven van dit boek een reis- en werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds

© Dit boek is ook verkrijgbaar als e-book

Copyright © 2013 Marjolijn Hof

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van
Em. Querido's Uitgeverij bv, Singel 262,
1016 AC Amsterdam.

Omslag b'IJ Barbara
Omslagfoto Getty Images / Noel Hendrickson

ISBN 978 90 451 1476 7 / NUR 283

Voor mijn familie,
die op wonderbaarlijke wijze groeit.

De storm blies dichte sneeuwvlagen over de weg en alles kolkte en dwarrelde door elkaar. Het waaide zo hard dat het busje trilde. Ik was bang dat we gingen kapseizen.

Het Grote Survival Handboek zat in mijn tas, in de bagageruimte. Er stond geen uitleg in over gekapseide busjes, dat wist ik zeker. Wel van alles over storm en windkracht en eerste hulp bij ongelukken. *Het Grote Survival Handboek* was te dik en te groot, dus onderweg had je er niets aan. Je moest het lezen terwijl je ergens veilig binnen zat, en wat je had gelezen moest je onthouden voor als het menens werd.

De regels van drie bijvoorbeeld. De regels van drie had ik uit mijn hoofd geleerd. Je neemt meestal binnen drie seconden een beslissing, en daar hangt je leven van af. En als het misgaat: je hersenen kunnen drie minuten zonder zuurstof. Iets langer kan ook, maar dan raakt er iets beschadigd en ben je voortaan bij de eerste regel van drie al verloren. In een extreem klimaat blijf je drie uur in leven zonder speciale bescherming. Zonder drinkwater houd je het drie dagen uit en zonder voedsel drie weken.

Ik had alleen het begin van *Het Grote Survival*

Handboek gelezen. Het had meer dan driehonderd bladzijden en al die weetjes begonnen me op een gegeven moment te vervelen. Maar mama had gezegd dat ik een boek mee moest nemen waar ik minstens een week mee kon doen.

‘Are we okay?’ vroeg ik aan de chauffeur. Ik wist niet hoe je kapseizen in het IJslands moest zeggen. Of in het Engels. Of in welke buitenlandse taal dan ook.

Hij lachte. ‘Jau. We are okay.’

We reden langzaam. Af en toe was er een berm-paaltje te zien en dan wist ik dat de chauffeur gelijk had. Alles was in orde, we volgden de weg. Maar tussen het ene paaltje en het volgende was er niets dan wervelende sneeuw. Soms hield de wind zijn adem even in en dan konden we iets harder rijden. Meteen daarna kwam er een nieuwe stormvlaag aanzetten en moest de chauffeur weer vaart minderen.

Ik keek achterom naar Linde. Ze zag er beroerd uit, ze had ook last van kapseisangst, nog meer dan ik.

‘Waar is de afgrond?’ vroeg ze.

‘Links,’ zei mama.

‘Dan is de zee ook aan die kant,’ zei oma. Ze tikte op mijn schouder. ‘Heb ik gelijk?’

‘Hoe moet ik dat weten?’

‘Vraag het aan de chauffeur.’

‘De zee?’ vroeg ik. ‘Where is the sea?’

De chauffeur wees naar links.

‘Twan heeft het aan de chauffeur gevraagd,’ zei oma. ‘Daar is de zee.’

‘Dan zijn we er bijna,’ zei mama. ‘Zo lang kan de kustweg niet zijn.’ Ze begon te zingen: *‘We zijn er bijna, we zijn er bijna, maar nog niet hélemaal!’*

Oma zong mee: *‘We zijn er bijna, we zijn er bijna, maar nog niet hélemaal!’*

Het ergste moest nog komen.

‘Kontje kaal!’ zongen mama en oma samen.

Linde en ik deden alsof we doof waren.

Het was onze tweede reisdag. Op de eerste waren we naar Reykjavik gevlogen. Daar logeerden we in een hotel met stapelbedden. We aten hotdogs en hamburgers en slenterden door de stad. Verder deden we niets, want mama en oma probeerden zo min mogelijk geld uit te geven omdat ze niet wisten wat er allemaal nog zou kunnen gebeuren.

De volgende morgen stapten we in een vliegtuigje dat ons naar het noorden bracht. Mama zat naast een man die over het weer praatte. Hij zei dat het zou gaan stormen.

‘Ik geloof dat hij er verstand van heeft,’ zei mama tegen ons.

Toen we waren geland, beweerde oma dat het nogal meeviel. Naar mannen die deden alsof ze ergens verstand van hadden luisterde ze niet. Negen van de tien keer was het bangmakerij. Of opschepperij. In ieder geval was het bijna nooit waar. En of we dat in onze oren wilden knopen.

We liepen naar het busje en ik keek naar de lucht. Als er iemand geen verstand van het weer had, was het oma. Het zag er grijs en dreigend uit daarboven.

Binnen drie seconden nam ik een verkeerde beslissing. Ik wilde naast de chauffeur zitten. Ik dacht dat ik de beste plaats had uitgekozen, maar onderweg ging het steeds harder waaien en sneeuwen, en ik merkte dat de stoel naast de chauffeur de slechtste plaats was. Voorin merkte ik hoe erg het was, ik kon zien hoe weinig de chauffeur kon zien. Achterin zaten ze beter. Oma, mama en Linde leunden tegen elkaar en ze merkten niet hoe lang het soms duurde, van het ene bermpaaltje naar het andere.

Het busje reed een smalle tunnel in. Om de zoveel meter was in de bergwand een inham uitgehakt. Twee auto's naast elkaar, dat lukte niet. Een tegenligger zou moeten uitwijken. Of wij zouden moeten uitwijken. Maar er waren geen tegenliggers, de tunnel was net zo verlaten als de weg.

‘Was je bang?’ vroeg Linde.

‘Ik dacht dat we gingen kapseizen.’

‘Kapseizen?’ Linde boog zich naar voren, haar mond was vlak bij mijn oor. ‘Auto's kapseizen niet. Auto's kiepen om.’

Aan de andere kant van de tunnel lag het dorp van opi Kas.

‘Staat hij te wachten?’ vroeg mama. ‘Is hij er?’

Oma veegde met de mouw van haar jack over het raam. ‘Ik geloof van niet.’

De chauffeur stapte uit en liet de brede passagiersdeur openglijden om oma, mama en Linde naar buiten te laten. Ik stapte ook uit en zette mijn voeten voorzichtig neer. De sneeuw op straat was papperig en nat. Het was een klein stukje naar het stoepje van het benzinstation, maar het lukte me niet om mijn gypsen droog te houden.

Iedereen was ergens mee bezig. De chauffeur laadde de bagage uit. Linde, mama en oma drentelden heen en weer. Oma telde onze koffers en tassen. Mama betaalde de chauffeur.

Er kwam een oude man naast me staan. Hij had een wollen sjaal om zijn nek en een muts op zijn hoofd.

‘Ben jij de ene helft van de tweeling?’ vroeg hij.

‘Ja,’ zei ik.

‘Papsie!’ riep oma. ‘Je hebt Twan gevonden.’ Ze wenkte mama en Linde dichterbij. ‘Opi Kas is hier!’

Mama gaf opi Kas een zoen. ‘Dag opa,’ zei ze.

Linde stak haar hand uit en opi Kas pakte hem vast. Hij droeg bruine wanten. ‘Dan ben jij de andere helft,’ zei hij.

‘Goh, dat is lang geleden,’ zei mama. ‘Herkennen jullie opi Kas nog wel? Nee natuurlijk niet. Jullie waren twee. Of drie? Nee vier, jullie waren vier en opi Kas kwam een week logeren.’

‘Ze waren drie,’ zei oma. ‘Net geworden.’

‘Oma heeft gelijk,’ zei mama. ‘Dan zullen jullie alles wel vergeten zijn.’

Mama wist dat we alles vergeten waren. Dat hadden we thuis al gezegd.

Opi Kas wees naar een rode auto die een eindje verderop geparkeerd stond. ‘Svanna neemt de bagage mee. Ze hebben m’n autosleutels ingepikt, dus ik heb een probleem.’

‘Ik weet het,’ zei mama. ‘Je mag niet meer rijden.’

‘Van wie niet?’

‘Gewoon niet,’ zei oma. ‘Het is voor je eigen bestwil.’

‘Dat zal dan wel,’ zei opi Kas, en hij trok zijn wollen muts nog iets verder over zijn hoofd.

We droegen de bagage naar de rode auto. Linde probeerde haar rolkoffer achter zich aan te slepen; de wieltes liepen vast in de sneeuw. Een mollige vrouw stapte uit. Ze tilde alles de auto in. Er was geen plaats over voor passagiers.

De vrouw gaf ons allemaal een hand. ‘Hello, I’m Svanna.’ Ze glimlachte er vriendelijk bij.

‘Hello,’ zei mama. Ze wilde nog iets zeggen, maar Svanna ging in de auto zitten, deed de deur dicht en reed langzaam weg, een stukje rechtdoor en de hoek om.

‘Ik heb gezegd dat we gingen lopen,’ zei opi Kas. ‘Zo ver is het niet.’

Het benzinestation hield ons een beetje uit de wind. We treuzelden.

‘Kom op,’ zei oma. ‘We kunnen wel tegen een stootje.’

Het waaide in het dorp minder hard dan op de kustweg, maar nog steeds was het stormachtig. Windkracht zes of zeven. Zevenenhalf kon ook.

Opi Kas liep voorop. Hij zwabberde. Dat zei niet zoveel, misschien zwabberde hij al bij windkracht nul.

‘Heb je geen stok?’ zei oma. Ze moest hard praten om boven het geraas van de wind uit te komen.

Opi Kas draaide zich stapje voor stapje om. Hij keek oma aan en nam er de tijd voor. ‘Ik kan zonder stok.’

‘Maak dat de kat wijs,’ zei oma.

‘Geef me een zet. Doe maar. Geef me een zet en dan zie je dat ik overeind blijf. Zonder stok.’

‘Moet dat nu?’ vroeg mama. ‘Kan dat straks niet?’

Opi Kas draaide zijn rug weer naar ons toe en kwam in beweging. Oma ging naast hem lopen en gaf hem geen zet maar een arm.

Het was het eind van de middag, het begon te schemeren en de straatlantaarns gingen aan. Het dorp moest vlak bij de zee liggen en vlak bij de bergen, maar daar was niets van te zien. De lucht was dik en grijs en de sneeuw kwam recht van voren. De vlokken bleven aan mijn wimpers kleven, ik moest mijn ogen dichtknijpen. De kou knaagde aan mijn hoofd en handen en kroop mijn doorweekte gympen binnen. In *Het Grote Survival Handboek* stond dat je bij bevriezing je handen onder je eigen oksels moest stoppen en je voeten onder de oksels van iemand anders. Bevroren voeten onder je oksels leek me vreselijk. Maar soms heb je geen keus, bevroren tenen moeten geamputeerd worden als je er niet op tijd iets aan doet.

Linde liep naast me.

‘Heb je koude voeten?’ vroeg ik.

Ze gaf geen antwoord.

‘Je hebt koude voeten,’ zei ik.

Het huis van opi Kas was klein en geel. Het stond aan de rand van een veldje, een stukje van de weg af. Achter de voordeur was een gangetje met een stenen vloer. Opi Kas sloeg de sneeuw van zijn jas en stampte een paar keer voor hij naar binnen ging. Hij liet zich op een houten kruk zakken en deed zijn schoenen uit. Hij wilde ze op een schoenenrek zetten, maar wij waren net bezig onze veters los te maken en we stonden elkaar allemaal zo in de weg dat het een poosje duurde voordat hij erbij kon.

Even later liepen we op onze sokken door het huis. Tussen de keuken en de zitkamer was een deuropening zonder deur. Onze bagage stond naast een bruine leunstoel. Svanna was nergens te bekennen.

Opi Kas wees ons de slaapkamers. We probeerden alles te bekijken zonder dringen en botsen. De een wilde naar binnen en de ander juist naar buiten, en in het gangetje raakten we in de knoop.

Er was een logeerkamer met een tweepersoonsbed en een extra matras op de grond. Er was zo weinig plaats over dat de deur niet helemaal open kon.

In de tweede slaapkamer was iets meer ruimte. Opi Kas had een eenpersoonsbed. Er lagen kreukelige lakens op en een blauwe wollen deken hing half op de grond. Aan de andere kant van de kamer stond een bank met bruine ribfluwelen kussens en er was een houten kast met een spiegeldeur.

‘Dit is het dan,’ zei opi Kas. ‘En ik heb nog een zolder.’ Terug in de keuken wees hij naar een luik in het plafond.

‘Wat bewaar je daar?’ vroeg oma.

‘Een paar spulletjes,’ zei opi Kas. ‘Verder niets.’

‘Wat voor spulletjes?’

‘Dat ga ik jou niet aan je neus hangen,’ zei opi Kas tegen oma. ‘Maar je weet hoe het gaat. Je bewaart het een en ander, ook al ben je niet van plan er ooit iets mee te doen.’

Linde was niet geïnteresseerd in de spulletjes van

opi Kas. ‘Waar is de wc?’ wilde ze weten.

‘Aan het eind van de gang,’ zei opi Kas.

Toen Linde terugkwam van de wc wilde ze nog meer weten. ‘Waar is de badkamer?’

Opi Kas klopte op het aanrecht. Er hing een washandje over de kraan en naast de spoelbak stond een schoteltje met een stuk zeep.

‘En de douche?’ vroeg Linde.

‘Tja,’ zei opi Kas. ‘In het zwembad. Een stukje verderop is dat. Ik mag niet meer rijden, dus ik loop erheen en dan loop ik weer terug. Alles bij elkaar duurt het wel even.’

‘Ik wil niet naar het zwembad!’ zei Linde.

‘We vinden er wel iets op,’ zei mama.

‘Laten we eerst eens kijken wie waar gaat slapen,’ zei oma. ‘We kunnen met z’n drieën in de logeerkamer en bij opi Kas is ook nog plaats.’

‘Dan ga jij bij opi Kas,’ zei ik tegen oma. ‘Mama en Linde en ik slapen bij elkaar.’

‘Dat wil ik niet,’ zei Linde.

Ik dacht even na. Vond ik het fijn om bij oma te slapen? ‘Goed,’ zei ik. ‘Dan slaapt mama bij opi Kas en dan mag oma bij ons.’

‘Dat wil ik óók niet,’ zei Linde. ‘Ik wil een meiden- en een jongenskamer.’

‘Jongens?’

Linde knikte in de richting van opi Kas. Die was op een keukenstoel gaan zitten. Zonder muts en sjaal zag hij kreukelig uit. Hij had een grote neus en grote oren en wenkbrauwen met lange haren die